

Список використаних джерел:

1. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності. *Підприємництво, господарство, право*. 2019. № 10. С. 144-148.
2. Заярний О. А. Деякі особливості господарсько-правової відповідальності за порушення організаційно-господарських зобов'язань, що виникають з договорів. *Вісник господарського судочинства*. 2021. № 7. С.171-177.
3. Щербина В. С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності. *Вісник господарського судочинства*. 2022. № 2. С. 180-185.

Бразалук В. П.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

КЛАСИФІКАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Актуальність теми обумовлена тим, що класифікація господарських договорів на пряму залежить від підстав виникнення господарських зв'язків, становища сторін, порядку укладення тощо. Саме тому господарські договори класифікуються за ознаками цивільно-правових договорів, але із безпосереднім урахуванням всіх особливостей, які передбачені чинним господарським законодавством. Виходячи з цього, господарські договори можна класифікувати за цілою низкою різних критеріїв.

Традиційно, першочерговим критерієм за яким прийнято класифікувати господарські договори є суб'єкт укладання. За суб'єктивним критерієм прийнято класифікувати двосторонні та багатосторонні договори. До двосторонніх договорів можна віднести договори на поставку певної продукції, договори купівлі продажу та інші. Багатостороннім договором можна вважати договір лізингу, перевезення вантажу тощо [1].

Існує класифікація господарських договорів залежно від розподілу прав і обов'язків, зокрема: односторонньо – забов'язувальні (коли певна сторона зобов'язана вчинити ті чи інші дії на користь іншої сторони); двосторонньо – зобов'язувальні (коли обидві сторони мають певні права та обов'язки).

В залежності від характеру переміщення матеріальних благ виділяють виплатні та безоплатні договори. Виплатним є договір в якому дії однієї сторони в обов'язковому порядку потребують відповідної дії майнового характеру від іншої сторони. Безоплатним є договір в якому надання певного майна відбувається в односторонньому порядку, тобто без одержання будь-яких матеріальних благ від другої сторони [2].

В залежності від способу та часу виникнення правовідносин існують консенсуальні та реальні договори. Консенсуальним є договір для укладання якого необхідне узгодження волі всіх сторін договору щодо всіх істотних умов (договір постачання, підряду). Реальним є договір для укладання якого потрібно не лише узгодження та з'ясування волі сторін договору, а й виконання певних дій – передача речі, яка виступає об'єктом договору (договір перевезення, позики).

За регулятивними функціями (регулятивним критерієм) існують: попередні договори (сторони забов'язуються протягом певного терміну укласти в майбутньому основний договір на умовах, які визначаються попереднім договором. Істотні умови основного договору, що не встановлені попереднім договором, погоджуються у порядку, встановленому в попередньому договорі); основний договір (договір, укладення якого передбачено попереднім договором) [3].

В залежності від періоду виконання обов'язків існують генеральні та поточні договори. Генеральним є договір, який укладається на весь період діяльності, яка підлягає регулюванню і визначає істотні умови, що стосуються співробітництва сторін протягом всього періоду здійснення тої чи іншої діяльності, передбаченої договором. Поточними є договори, які укладаються на підставі генеральних договорів та в свою чергу розраховані на невеликі проміжки часу та виконання певних видів окремих робіт [1].

В залежності від предмета договору виділяють:

- 1) договори про передачу майна у власність;
- 2) договори про передачу майна у тимчасове користування;
- 3) договори на передачу результатів творчої діяльності;
- 4) договори про надання послуг з перевезень;
- 5) кредитні договори;
- 6) договори із страхування;
- 7) договори з надання послуг;
- 8) договори про сумісну діяльність, комерційна концесія.

В залежності від юридичних підстав виникнення договору існують планові та регульовані договори. Планові договори укладаються на підставі державних замовлень, обов'язкових для прийняття певними господарськими суб'єктами. Регульовані договори укладаються на підставі господарських намірів сторін, юридично виражених істотними умовами договорів [4].

Отже, існує досить значна кількість критеріїв, особливостей та ознак за якими можна класифікувати та провести певне розмежування господарських

договорів. Таким чином, відбувається певна систематизація, яка в подальшому дозволяє предметно та детально розглядати той чи інший господарський договір в площині, яка цікавить суб'єкта дослідження. Слід зазначити, що така класифікація не є вичерпною тому, що може здійснюватися і за іншими критеріями.

Список використаних джерел:

1. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
2. Щербина В. С. Актуальні проблеми господарського права: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 528 с.
3. Бутирський А. А. Господарське право: навч. посібник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
4. Андреева О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетьманець О. П. Господарське право України: підручник: у 2 ч. Харків: ХНУВС, 2014.

Бухтіяров К. Ю.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДОСУДОВОГО ПОРЯДКУ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Сучасні умови вільного розвитку суспільства й економіки зумовлюють зростання господарських конфліктів. Актуалізується питання щодо вирішення їх без звернення до державного суду.

Досудове врегулювання господарських спорів, як обов'язкова процедура, притаманна вітчизняному законодавстві ще з радянського періоду. Зверніть увагу, що запровадження судової реформи в Україні, зокрема на конституційному рівні було встановлено можливість обов'язкового застосування заходів досудового урегулювання в окремих категоріях спорів. Відповідно до загальної теорії права досудовий або претензійний порядок врегулювання спорів – це сукупність заходів, які підлягають здійсненню стороною, права якої порушено, для безпосереднього вирішення спору, що виник, зі стороною, яка є порушником майнових прав чи інтересів.